

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ X.

Олифантъ, Па. Четвертъ 18-го Вересня 1902.

Число 38.

Переглядъ тыжневый.

Показуе ся теперь, що маневра флоты и арміи Спол. Державы, якій закончено сими днями на Караибскомъ моріи и коло береговъ Массачусетса, поглотила поверхъ 2 миліонѣвъ долларѣвъ. Сухопутныя арміи величавъ ся врандѣ, що побѣдила, бо водперла въ атакѣ флоты на береги и надморскіи форты; знатоки доказуютъ, будто бы войско набрало величезного досвѣду и вправы на случай войны, та ксе те де значить итѣчно супротивъ величезныхъ втрагъ и выдатковъ. Кромѣ одного миліона долларѣвъ назначено на сю милитарну приписку черезъ конгрессъ, треба ще буде выдати другій разъ только. Съмъ военныхъ корабльѣвъ, а именномъ: „Керсарджъ“, „Бруклинъ“, „Масачусетсъ“, „Олимпія“, „Алабама“, „Скарписонъ“ и оденъ торпедоносецъ такъ были ушкоджены въ маневрахъ, що сейчасъ треба ихъ було воддати до напраны. Буде се копитувати другій миліонъ, а може и больше.

Поступова частина американоу прасы, розискующа о маневрахъ, критикую немилосердно теперьшнее правительство, что безъ потреби паражуе край на такія выдатки. Оденъ зъ нью-йоркскихъ дневниковъ, такъ пише зъ тон нагоды: „Наши верховоды чимразъ больше задвигаютъ ся на европейскіи монарховъ и постепенно вводятъ у насъ то самое, подѣ чимъ стогне Европа. Побольшили армію и флотъ, побольшили дорожніи, побудовали дорожніи твердыни, а послѣдними часами захотѣло ся имъ морскихъ маневровъ. И первый шагъ въ томъ напрямѣ, первый маневръ стояли насъ дуже богато. Наша флоты понесла въ той удавой боротбѣ больше втрагъ, чимъ у дѣйствой войнѣ зъ Испаніей. На другій рѣкъ скажутъ намъ выдати 3 миліоны, на третій чотыри и т. д., доки не будемо спонуканы платити на войско больше вѣдъ жителѣвъ Нѣмеччины. А по что намъ того всего? Адже-же мы не хосемо бути сучасною милитарною силою! Нашою метою, то просвѣта, поступъ и загальныя доброты. До чогожъ пошыхаютъ насъ нашъ верховоды?“

Передъ судомъ въ Ст. Луисѣ, Мо. веде ся карный процессъ противъ членѣвъ становой леджислатуры (сойму), обжалованныхъ о подкунствѣ. Оденъ зъ обжалованныхъ Дж. К. Морель признавъ ся онгоды, що 19 членѣвъ сойму было подкуплено сумою 47,500 долларѣвъ, черезъ товариство

электричныхъ трамвайѣвъ на передмѣстїи Ст. Луисѣ. Подкупленіи послѣ ухвалили за те для згаданого товариства численныя привиліи. Девятьохъ нечесныхъ пословъ вже арештовано.

Подобный подкунства лужали ся вже кѣлька разѣвъ въ Нью Йорку, Чикаго, Мілвоке и по нѣпкихъ мѣстахъ, що такожъ кидаетъ погане свѣтло на американоу политикерѣвъ. Зъ закн давати члѣвъ народѣвъ засѣдае члѣвъ суспѣльности, они зробили собѣ мѣсця „бизнесу“.

Найвысшій филиппинскій власти заридили строгіи дождженія въ справѣ политичныхъ вязнѣвъ, якій горенько мучили ся по вязницяхъ. Краевій урядники придержували ся по всѣхъ островахъ старыхъ испанскихъ законовъ, наслѣдкомъ чого политичныя вязнѣ члѣвы мѣсяцами и лѣтами сидѣли по арештахъ безъ якого нибудь слѣдства або засуду. Ся спадщина по Испаніяхъ зове ся пиквитоту. Нѣхто не уважавъ на гарну систему американоу правосудія, котра запоручаетъ каждому горожанинову, що виконуючій и полиційный власти не можуть его задержати довшѣ у вязницѣ, якъ 24 годины. Въ томъ часѣ увязненій мае бути ставленый передъ судъ, котрый рѣшае за, або противъ него.

Губернаторъ Тафтъ приказавъ увольнити всѣхъ увязненыхъ и безъ суда побавленыхъ свободы. Показавъ такожъ кѣлькохъ американоу урядниковъ, що наслѣдкомъ байдужности допустили ся супротивъ вязнѣвъ такыхъ самыхъ беззаконностей.

Война зъ Морами, хоробрими жителями острова Міндано, розпочалась минувшого тижня. Американоу цѣлѣ уживали всякихъ можливыхъ средствъ, абы мирною дорогою дойти до згоды. Не могли однаже, бо всѣ средства показывали ся безуспѣшными. Прийшло отже до войны, котра може скѣтити ся змененіемъ Морѣвъ зъ лица землѣ.

Першу побѣду воднесла Американоу въ битвѣ дня 10. с. м. Подѣ покрішкою темной ночи Моры напали того дня на американоу армію близъ Кампъ Викарсъ. Американоу припустили ихъ на воддалѣ стрѣлу, почѣмъ розогнали бѣгучу темряву при помощи электричнаго свѣтла и зъ двохъ сторонъ ударили на вороговъ. Лахо уруженій Моры не могли довго устояти супротивъ постойного войска и арматныхъ стрѣловъ. По повѣдѣній борѣ розогнали ся, полипаючи 50, забитыхъ и раненыхъ. Американоу втратили 10 войковъ.

Кубанскія палата послѣднихъ сумою 47,500 долларѣвъ, черезъ товариство

35 миліонѣвъ долларѣвъ. Ухвала перейшла 48 голосами противъ двохъ. Позычка будѣ гварантована доходами зъ кравового дѣла, а обернѣна торговлѣ, промыслу и на удержане для старыхъ войковъ зъ часѣвъ кубанскоу революціи. Иными дорогами не могло выбрести кубанское правительство зъ невѣдраного положенія и грошевыхъ клопотѣвъ. Позыченіи миліоны выратуютъ его на короткій часъ и дадутъ спрѣмогу обогнатися водѣ найконечнѣйшихъ довговъ. Пытае лише, чи на довго выстане ему такихъ грошей тай чи буде въ свѣдѣ воддати ихъ своимъ должникамъ. Знатоки кубанскихъ водносинъ водповѣдаютъ на се пытане одними одѣсенскими нѣ, доказуячи, що згадана позычка будѣ початкомъ концѣ молоденькоу республики.

Революція въ Колумбіи выбухла опять зъ цѣлою силою, хочъ водѣ шѣстохъ тижнѣвъ вѣщували еѣ близку погибель. Проводить ворохобниковъ, Ден. Герера, добуть на дняхъ портовое мѣсто Аква Дульсе и занолонивъ правительственну армію подѣ приказами генерала Берті, котру облягавъ водѣ 28. липня. Оборона обключеныхъ була такъ хороша, що — якъ мы вже доносили — ген. Герера два разы бувъ спонуканый водступити водѣ облоги зъ великими втрагями. Всѣхъ однаже стягнути, згромадити всѣ свои силы, облягивъ мѣсто зѣ всѣхъ сторонъ, паче зельзнымъ перстенемъ и примусивъ его до здачѣ. Ген. Берті поддавъ ся тодѣ дочерва зѣ своею 2 тысячною армією, коли выстрѣлено послѣдній набѣдъ, а войки водѣ трехъ днѣвъ не ѣли нѣчого. По той причинѣ ген. Герера называвъ плѣнниковъ найхоробрѣйшими противниками, приказавъ воддати имъ великій почести и поводити ся зъ ними дуже людяно.

Нѣмечкій парохѣдъ „Valencia“, якій дня 11. с. м. повернувъ зъ Санта Марты, привѣзъ вѣсть, що ворохобники горою въ цѣлѣ Колумбіи. Звѣщали онѣ зельзничній шляхъ, поналили вагоны, ограбили державныя магазины, а слабкій правительственній войска побиваютъ, переслѣдуютъ и гонять зъ мѣсця на мѣсцѣ. Атакую ворохобниковъ на Панама надѣютъ ся що хвалѣ.

Помѣжъ найближшими окруженемъ царя пошовъ великій переполюхъ и метушня. Доносятся до англичанскихъ часописей, що коли недавно царъ вступивъ до своего кабинету, де звычайно працюе, найшовъ на столѣ лѣсть зъ такою печаткою: „Центральній комитетъ сподручныхъ революціонныхъ сторопництвѣвъ въ Россіи“.

Царъ остоивѣвъ на видѣ лѣсту и не мавъ навѣтъ водваги водчинити его. Ажъ прикликанный министръ Плеве розпочатъвъ письмо. Будѣ оно рѣшуче и не двоузначне. Революціонній комитетъ вызиваетъ у нѣмъ царя, чтобы обмежнѣвъ самоволю своихъ пошлечниковъ. Заговоры на жите Сипягина и прочихъ достойниковъ повинны бути для него пересторогою. Наколи не послушае доброй рады и дальше позволитъ звучати ся надѣ російскою суспѣлностью, месть народа звернетъ ся противъ него. Нѣхто не вслѣдъ заберегнѣ его, бо местники доберутъ ся до его палаты, подобно якъ отсе письмо.

По прочтѣнню листа царъ бувъ дуже лихій и роздратованный.

Бурскій героѣ, Деветъ, Бота, Делярей и Рейцъ все ще гостятъ въ Голландіи, де

всѣ, почавши водѣ королевы вытуютъ ихъ при кожѣдѣй нагодѣ зъ величезнымъ одушевленіемъ. Ходитъ чутка, будѣ то бы на конференціи, яка водбула ся недавно мѣжъ нами въ Бруксели, бывшій президентъ Кругеръ зрѣкъ ся начальнаго становища мѣжъ Бурами. Стеренькій бажаетъ вже водпочити по довгѣмъ и бурливѣмъ житію, а его наслѣдниками станутъ имовѣрно Бота и Рейцъ.

Бота Делярей и Деветъ ѣздили онгоды до Англіи другимъ поворотомъ. Англіійскій министръ мали зъ нимъ довгу нараду и — якъ доносятся зъ добре информированныхъ жерелъ — обѣщали имъ такую саму автономію, якоу тѣшитъ ся Австрія.

На руки вожѣвъ пливутъ зъ цѣлоу Европы обильныя жертвы для бурскихъ вѣдовъ и сирѣтъ.

— Писутъ намъ зъ Нью Йорку, що товариство Ив. Наумовича зъ Нью Йорку до „Общества“ не належить а только кѣлькохъ его членѣвъ.

— Величезный лѣсъ коло Лавеміе въ державѣ Баиомингъ запалили ся зъ невѣстной причины и горятъ вже другій тыждень. Море поломѣны обляло доси просторѣвъ на 20 квадратныхъ миляхъ. Доокрестній жителѣвъ безслѣный супротивъ страшноу пожержѣ. Многій зъ нихъ липають все на волю божу, утѣкаючи зъ житемъ въ безпечный мѣсця. Безчисленныя череды овецъ и худобы, кѣлкадесять домовъ и фермерскихъ будинковъ, вразѣ изъ рѣльничими знарядями и припасами збѣжае згорѣло. Шкоду обчисляютъ загаломъ на 350 тысячь долларѣвъ. Кажутъ, що и зъ людей погнѣло въ огни около 10 особѣвъ рѣжного поля и вѣка.

— Гору Синай купивъ недавно Англіецъ Морникъ и почавъ розкопувати, шукаючи за миними скарбами. Чи найде что, можна сумнѣватися.

— Старый испанскій корабель зъ кѣлькома арматами найдено коло побережя Калыбрии. Чотыри зъ его арматъ мають испанскій гербъ изъ даты 1632 и 1640. Корабель затопивъ ся имовѣрно подчасъ француско-испанскоу войны.

— Черезъ корову лучило ся 11. с. м. близъ Оверсборо, Ки. зельзничне нещасте. Товаровый поѣздъ зельзничѣвъ „L. N. & St. L.“ наѣхавъ на своинѣ шляху на корову и выскочивъ изъ шинѣвъ. Машиниста Гиль переплативъ катастрофу житемъ, а кондуктора Д. Сеймена такъ покарѣло, що въ годину опѣлся померъ.

— Трехъ славныхъ торговельниковъ дѣвчатами: Ромулеска, Пимона та Вольного удало ся увязнѣти угорскимъ властямъ. Жандарми ствердили, що Ромулеско — вѣтъ е учителемъ въ Преадалѣ — хотѣвъ перевести 12 дѣвчатъ за фальшивыми паспортными до Румуніи. Ренізія выказала, що водѣ трехъ лѣтъ торговали тѣмъ злочинѣмъ живыми товарами и продали вже сотки дѣвчатъ до турецкихъ гаремѣвъ.

— Першій рускій докторъ въ Бразиліи п. Ст. Петрицкій освѣтъ въ Куритибѣ. (Нарава), ул. Treze de Maio Nr. 63. Докторъ Петрицкій продае такожъ книжки и насѣвъ.

— Тягаровый поѣздъ (фрейтъ) зельзничѣвъ „D. & H.“ забивъ минувшюу субботу на мостѣ коло Олифанту 6-лѣтнього хлопчину. Джима О'Мелоня. Колесо лѣкомотивы перетало его на двѣ части такъ, що поги найшли по одной а толувъ по другой сторонѣ шинѣвъ. Хлопчина ве живъ по томѣ и годинѣ.

— Жебраки аличниці. До одной зъ галицкихъ газетъ доносятся про такую подѣю: На ярмарку водпустѣвъ въ Подкамени бувъ мѣжѣ дѣдами такожъ оденъ зъ лѣроу, котрый мавъ при собѣ малу 6-лѣтню дѣвчину, слѣпу на обѣе очей, зъ повывкрученными пальцами и ранами на рукахъ. Люде милосердия ся надѣ тою дѣвчиною, и скидали ѣй, що хто мѣтъ, то хлѣбѣ, то грошѣ. Ажъ приступае до неи якась жѣнка, дае милостиню, и каже: „Помоли ся дѣвчино за мою внучку Касуню“. А жебруца дѣвчина на то: Таже то я. — Люде остоивѣли зъ дива. Закликали заразы жандарма, котрый дѣда зъ лѣроу арештувавъ, а зъ переведеного дождженія оѣвъ показало ся. Передъ двома роками украли жебраки ту дѣвчину въ Зарваницѣ, звязали еѣ, и выпекли очи кипячимъ смѣломъ, повывкручивали пальцѣ, а водтакъ возили по цѣлѣмъ краю, чтобы тѣмъ способомъ выкликнуть въ людей доброту сердца милосердіе и збавити грошѣ.

Важне.
Братство св. Петра и Павла въ Сугасисѣ, N. Y., приимаетъ новыхъ членѣвъ въ мѣсяцѣ Септембру за платою лишь 50 центѣвъ вступного. Звычайно вступное выносятся 2 доллары. Корыстайте Русины зъ Сугасисѣ и околицѣвъ доброй нагоды и вступайте громадно до братства.

Василь Ляхъ, председатель
Андрій Варьянъ, 106 Plum St., секретарь.

Темнота.
Темнота е головною причиною терпѣнія и лиха на свѣтѣ. Въ нынѣшнихъ часѣхъ, коли газету може читати навѣтъ наибѣднѣйшій чловѣкъ або жѣнка, коли добрый школы суть доступны для каждого, темнота е грѣхомъ; добра газета научать тебе неразѣ больше чѣтъ стосы книжокъ. Кождый повиненъ бы знати якъ зрѣбити свое жите выгоднымъ безъ великого накладу грошей и якъ остережети себе самого в родину передъ слабостями. Трансѣра Американоу Елискіръ Горкого Вина знаменито поможетъ тобѣ се освѣтити: Вѣтъ е природнымъ лѣкомъ, а складаеся зъ чистого, природного вина и выбранныхъ горскихъ зѣлъ безъ домѣшкѣвъ якихъ небудѣ хемікалій. Вѣтъ дѣлае виросъ на желудокъ побуждаючи его легко и помагаетъ травлению; вѣтъ не робитъ розвѣдленія, але регулюе кишкѣ. Лѣчить диспенсію, безсонницю, нервовѣсть и вытворюе здорову, чисту кровь. Влѣднимъ панамъ до дае здоровой, розжовой краскѣ лица. На продажѣ въ антикахъ и у фабриканта, Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Ив. Глова,
заступникъ касіера „Руского Народного Союза“,
родивъ ся въ Завадѣвъ, въ Галичинѣ. Пришовъ
до Америки 1881 року. Бувъ дошій члѣвъ
касіеромъ и председателемъ „Союза“. Теперь естъ
почтаремъ и менаджеромъ руского стору въ
Excelsior, Pa. мѣстопредседателемъ банку въ
Shamokin, Pa. и пр.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Вересень.	18 Ч. Захарій
19 П. Чуха Михаила	
20 С. Сюзанна муч.	
21 И. 14. Рождество Богородицѣ	
22 Н. Іоанна и Анны	
23 В. Мислѣдѣи	
24 С. Тодоръ ррѣд.	

— Итѣбурскій хрувъ намовленій такъ твердо-русскими якъ и словачками патріотами хотѣли розбити тамошню руску галицкую парافیю. Але се имъ не удало ся, тай судъ мѣнуванъ Середы засудивъ ихъ на заплачене коштовъ. Такъ имъ и треба. Чи не лѣпше жити въ приязни зъ своимъ людьми, якъ слухати чужихъ подшестѣвъ и потому выставляти себе на смѣхъ?

— Навѣтъ мѣсця вѣщпого ушкоу не волий нынѣ водѣ боротбѣ працѣ зъ капиталомъ, себѣ водѣ страйковѣвъ. Въ Чикаго, Ил. застрайкували гробарѣ, наслѣдкомъ чого кладовище Конкордіи было замкнѣно черезъ кѣлька днѣвъ зъ ряду. Страйкеры домагали ся подвышенія платнѣвъ.

— Отенивъ повѣдомляю редакцію Свободы, що грошѣ присланы „Свободою“ роздѣлено мѣжъ 14 страйкерѣвъ, членѣвъ „Союза“.

Breslau, Pa. 10. Септембры 1902 р.

Грошѣ, котры я доставъ на страйкерѣвъ роздавъ я мѣжъ найхудобнѣйшихъ членѣвъ Союза а то такъ: Лешко Цѣркотъ \$1.00, Михаилъ Вожный 1.00, Петро Яцканъ 70, Василь Вожный 70, Йоанъ Пухуръ 70, Олекса Рыхель 70, Осифъ Грыцкованъ 70, Василій Шуркала 75, Гнатъ Базаръ 75, Йоанъ Притулскій 70. Разомъ \$7.70. Д. Капѣтула доложивъ 70 ц. Сердечно подякуванѣ за труды редактора „Свободы“ водѣ тихъ членѣвъ, зъ McAdoo, Pa.

Дмитрій Капѣтула секретарь.

— Снѣги, якъ доносятся водѣ Законодательнаго, покрили вершки Татровѣвъ, мѣжъ бы середѣ зimy. Наслѣдкомъ сего значно позимнѣло, такъ въ Галичинѣ якъ и въ повѣдѣнныхъ комитатахъ Угорщины.

Справки „Союза“

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1902-1904.

Головний о. М. СТЕФАНОВИЧ, 619 Carson St., Pittsburgh, Pa.
 Председатель Pittsburg, Pa.
 Головний Д. Д. ШИРЧ, Box 355, Oliphant, Pa.
 Секретарь Oliphant, Pa.
 Головний АЛЕК. ШАРПОН, 524 Pike & Franklin St., Shamokin, Pa.
 Касирер Shamokin, Pa.

Наша заступниця: М. Краччишан, Northampton, Pa.
 Заст. секретаря: С. Ядловець, New York, City.
 Гет. касирер: Н. Глова, Excelsior, Pa.

Радні: М. Турон, Priceburg, Pa.
 М. Пачута, Mt. Carmel, Pa.
 Дюв. Голд, Jersey City, N. J.
 М. Макеспорт, McKeesport, Pa.
 А. Дубовиць, Lansford, Pa.
 Н. Сабат, York, Pa.

Наша заступниця: А. Горбаль, К. Ковач, А. Валеский, Н. Добровский.
 Контрольна комісія: о. Н. Подорепий, Box 31, Jersey City, N. J.
 К. Карчов, 102 Morris St., N. Y.
 Н. Гардін, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Вступайте до „Союза“

Кожний член платить на мб 70 центов, сіль тільки в більше, пб менше.

За те достанете 600 доларів

посмертного, а 300 дол. за жену и вселякий другий запомогти в разі каліцтва и т. п. Хто не годен платити 70 центов на місяць той може платити половиною, то есть 35 центов, а тогды достане лишь половиною з посмертного и другий запомогти.

Записуйте ваші діти до „Союза“ Діти можна записувати лишь так, котрі мають один рік життя, або більше. За діти треба платити 25 центов на місяць, а посмертно по них достанете далеко більше як в котрій небудь асекюрації (інсюрєнс).

Не волочіть ся по чужих організаціях, котрі виступають против вашої народности и втру, але правтупайте до своєї рускої організації, до „Союза“. Памятайте, що вы Русины!

Теодозій Лабовский,

організатор „Р. Н. Союзу“, має право організувати нові братства, записувати нових членів, так старших як и дітей до „Союза“, поясняти статуты, словом старати ся о приєднанні як найбільше членів для „Союза“.

— Вратство св. Андраша в Brooklyn N. Y. заложене 10-го Октября 1901. Уряд: М. Дешко, председатель, Йосиф Когут, касирер, Стеф. Пала, 73 n. 9th Str. секретарь. Мітанг водбуває свій 10-й місяць в Неділю по 1-й в домі брата Й. Когута в 4 102 n. 8th str. Brooklyn N. Y.

В місяці августі с. р. приступили до „Р. Н. Союзу“ наступний нові члені:

- Ч. 37. Мадзей Іванъ Силья Никола
- Ч. 62. Ковач Йосиф
- Ч. 27. Шайчак Іванъ
- Ч. 23. Качурник Стефанъ Коханъ Іванъ Полянський Іванъ Павло Теодор
- Ч. 52. Волочев Семенъ Гуменинъ Павло Лешко Юрко, дитина
- Ч. 29. Рудавский Онуфрей Рудакъ Петро Тишко Іванъ
- Ч. 13. Хованецъ Прокопъ Савикъ Стефанъ
- Ч. 56. Вархольск Павло
- Ч. 50. Гривъ Адамъ Ковальчикъ Михайло Варга Іосифъ Ілья Митро Пророкъ Семанъ Тимуча Іванъ
- Ч. 14. Патрошъ Александръ Макара Василь Радикъ Іва, дитина

- Ч. 54. Гурейтакъ Михайло
- Ч. 58. Бунда Іванъ Березанский Никола Лаверъ Никола Барна Іванъ, дитина Юлія „Фондасъ Юрко „
- Ч. 39. Адамчик Іосифъ
- Ч. 12. Дудачъ Левъ
- Ч. 33. Цапъ Стефанъ, дитина

Дописи.

Зв McAdoo, Pa.

Просимо подати титх пару слівъ въ вашій газеті „Свободѣ“:

Читаю я „Правду“, котру по англійски зовуть the truth. з 4-го Септембра, число 20-те, котра вийшла з New York-у. Правда, що я бувъ бы нигда невіривъ, же то и межі Руснаками такі цигане можуть ся найти. Тамъ була подана статя, що о. Арданъ з Oliphant були въ McAdoo просити ся на парафію. То є ложь, то є циганство, то неправда, щоби о. Арданъ на македую парафію просивъ ся. Правда, що о. Арданъ бувъ въ насъ 24-го Августа, але бувъ запрошений македую церковною радою и македую церковна рада просила о. Ардана, щоби занявъ нашу парафію. На тоє о. Арданъ сказавъ же тоє для него не-возможне. Але той оселъ муляк, котрий тоту статю подавъ чи самъ помістивъ мусівъ мати упиловий водъ мулячикъ та занадто переслухавъ ся о побуті о. Ардана въ Македу. Той чоловікъ єсть горшій водъ Іскарийотского Юды, що Христа продавъ, котрий тоє мого змислити о одномъ чоловіці. Тоже ничъ менъ такъ, лемъ тоє же тая часописъ має имено „Правда“ а правда то є руске слово, котре тамъ місяця цілкомъ не має, бо въ той часописі имено має бути ничъ неправда Nothing truth, то є правдиве для неї имя. А коли той „неправда“ и о айриского бискупа щось ся розходить, то коли го такъ рада має, то най собі го тримати. Моя думка єсть така; котрий чоловікъ має досъ свого розуму то немусить водъ другого пожити, а коли чоловікъ собі розуму другого пожитає такъ и єго ярмо на себе складає. Такъ вы змисли циганства, люде можете єго носити и ся єму кланяти. Чесні Русины въ Америці, даю вамъ до вѣдомости, що виходить нова (не) правда з Нью Йорку, то хтоби хотівъ навчити ся добре циганити и сварити и люде и оклеветувати то най собі ту часописъ заорєдує, то зъ нею напевнѣ ся научити доброго циганства и сварити и т. д. Во я якъ емъ єй перше число з 4-го Септембра прочитавъ, томъ ажъ головою покывавъ, яке тамъ саме безбожне циганство, анъ люде котримъ чоловікъ хоче читати то небудуть слухати, втѣчуть якъ водъ злого духа.

Даво въ McAdoo, Pa. Септембра 8. 1902

Рада Церковна: Андрей Славъ, председатель. Кост. Мотушакъ, Дмитрій Капула.

Хочете бути хруняки!

Хочете всегда пхати ся по мѣжъ чужій народъ де васъ за вѣщо не мають та ще зъ васъ насмѣвають ся? Русины зъ McKeesport, Pa. и околиці! Чому не вступите до нашего руского братства св. Иоана Хрестителя, котре належить до правдиво рускои організації, до „Руского Народного Союза“! Частъ вже прийти до головы по розумъ и тримати зъ своимъ рускимъ народомъ а не бути хруняки.

М. Градочъ.

секретарь. братства св. Иоана Хрестителя.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Домъ Эмиграции въ Америці“ и высылайте жертвы до касира подъ адресомъ: Mr. LAZOR SYKOTIAK, 42 Washington St., YONKERS, N. Y., а за разомъ уйдѣть о томъ секретарю подъ адресомъ: Mr. K. KIRCZOV, 14 Essex St., Jersey City, N. J.

— Фабрика сукна и воняныхъ виробовъ въ Преріи Чіеппъ, Вис., найбільша фабрика того рода въ Сп. Державахъ, згорѣла до самихъ основъ. Шкода выноситъ 200 тысячъ долларовъ; колька тысяча робѣтниківъ лишило ся безъ работы.

— Вавлять ся люде, якъ можуть, та не всегда выхотѣть цѣло зъ забавъ... Въ Шаронъ, Па., увязнула поліція 18 Словаковъ и угорскихъ Русиновъ, котрі призабыли взяли ся до нождівъ и порѣзали себе на капусту. Двохъ суперниковъ погубило на мѣсці подъ ножами, а пѣстьохъ будуть довго лизати ся, заки прийдуть до себе. Одному зъ тыхъ послѣднихъ треба було запити въ шпиталі ажъ 20 рванъ, на що потребувавъ лікаръ зработи 87 пивовъ. Чудесна забава...

— Ватага добре зъорганізованахъ розбихахъ опере водъ колькохъ тыжнівъ въ охрестности Дюрней в Олдрорджъ, Па., нападаючи на каждого, хто посѣля ихъ гадки може мати грошѣ. О-мѣнѣ водважили ся навѣть онгоды напасти на подорожнихъ, котрі ѣхали въ выговѣ электричного трамвая (стрѣткароу). Зъ револьверами въ рукахъ обскочили вагонъ зъ вождѣмъ и вѣже здавало ся, що нема рады. На щасте моторменъ стянувъ ся скоро, бо въ рѣшучій хвили уживъ цѣлон силы электрики, пустивъ вагонъ зъ окаяженою скоростью и тымъ чиномъ вѣрѣвъ вырвати ся зъ засѣдки. — Коло Ворпекъ начальникъ поліції зловивъ двоухъ членовъ ватаги и замкнувъ у мѣсцевой вѣзняци. Коли одначе прийшовъ на другій день, щоби арештованыхъ водгнати до Вилкесберъ, Па., заставъ язяницю порожди. Оба пташки щезли, наче камфора. Показало ся опѣля, що товаришѣ увязненыхъ подецуляли ся въ ножи, перещипували краты вѣзницѣ и освободили обохъ. — Ся сама ватага бушувала передъ колькома роками коло Вилкесберъ и Скрантонъ, Па. розсѣваючи пере-

полохъ въ цѣлой охрестности. еѣ жертвою унало то дѣ колькадесятъ особъ.

— Дня 1-ого с. м. Нью Йорскі Мадяры (?) витали фану, яку приславъ американскимъ Мадярамъ „Мадярейскій Народный Сполочъ“ черезъ своего водпоручника Яжєна. Въ торжествѣ брало участь около 5000 людей мѣжъ ними немало угорскихъ Русиновъ и Словаковъ. Сею фаную, котра має бути послана зъ плейзу на плейзъ де лишъ живутъ ємігранты зъ Угорщины, хотѣть Мадяры розбудити любовь до Мадярици. Що Мадяры мають се на думцѣ сему не дивуємось, але що деякі Русины та Словаки не вѣстають ся брати участь въ сего рода демонстраціяхъ — сему справдѣ дивуватпсѣ треба. Тажъ мадырека фана, се знакъ нашего національного и економичного пониженя, гнѣту, неволѣ, рабства, передъ котрыми мы утекли зъ етарого краю. И мавибъ мы тутъ на вольной земли сему знакови честь воддавати?! Нехай же не буде жадного щирого Русина, що бравъ участь въ торжествахъ для авеличеня мадырекой фаны!

— Доносятся намъ, що оденъ Русинъ зъ Jessup, Pa., именовъ П. К. выговорковъ передъ однимъ жидомъ несотвореній рѣчи на рускихъ священниковъ и руску вѣру. Ажъ жидови самому сприкислось слухати такий дурниці и „заптанувать“ пискатого хруня. Чи жъ се не ганьба!

Пов. Редакціє! Присланихъ Вами \$8.50 ц. до роздачи мѣжъ чл: Р. Н. Союзу. въ Мейфилдъ, Па. вчера с. е. 14 с. м. на мѣтингу ухвалено одноголосно роздѣлити въ той способъ, щоби О-лексови Борисови, яко не-вѣтчимъ хорому на очи, дати \$7.00 (сѣмъ дол.) а за двоухъ чл. бр. св. Кирила и Методія ч. 21. с. е. за О-лекеу Клянцко, и Стефана Шведу. заплатити мѣсячне по 70 ц. до Р. Н. С. оставшихъ ся 10 ц. почеслено за дорогу до банку. Въ имени получившихъ ся за-помогу, складаю. ВПов. Редакціи „Свободы“, щиро-сердечну подяку.

А. Гела секретарь.

— Нову церковь заду мують будувати Русины въ Bradenville, Pa.

— Звѣстный о. Акакій Каманьскій, що выѣхавъ недавно до старого краю — вже „муфѣ“ назадъ до Америки. Зачуваемо такожъ, що ажъ 5 новыхъ священниковъ ѣде зъ мадырекой краю до Америки. Радуй ся американьска Русе!...

— О. Заклинскій зъ Winnipeg, Man. (Канада) доноситъ намъ, що руска громада въ Виннипегъ за старанемъ новои рады церковной купе свой цминъ таръ, щоби уволѣнати ся водъ опѣки чужихъ. Рѣшюжъ завязали они комитетъ въ цѣли скликания руского народного вѣча — котре водбудеєсь сейчасъ по роботахъ.

— Зъ достовѣрного жєрєла довѣдусь, що вырокъ въспрѣтъ Олифантской руской церкви буде выданный ажъ около 15 Октября 1902 року.

— О. О. Злоцкий бывшій душпастирь въ Hazelton, Pa. обявѣвъ парохію въ Lonsford, Pa. а о. Д. Поливка перенѣсь ся зъ Duquesne до Windber, Pa.

— Послѣднего Четверга водбулось руско вѣче въ Лезвар, Pa. а въ Недѣлю въ Oliphant, Pa. Про вѣча єй напишемъ познѣше.

— Доносятся намъ, що о. Обухкевича не приняли въ Mahoney City Pa. и вѣнъ поѣхавъ до Duquesne, Pa. на мѣсце о. Поливки.

— Зачуваемъ, що о. Голдобай хотѣвъ стати опѣкуномъ Русинъ въ Вауонпе, N. J. але тѣжъ водказали єму, що безъ єго рады и опѣки обѣдуть ся.

— Запомогу для страйкеровъ, яку прислала „Свобода“ роздѣлено такъ: Костъ Виповскій \$2.00, Василь Про-со 1.10, Федоръ Гудакъ \$1.70, Андр. Градочъ \$170, Йосифъ Бебей \$2.00

Lansford, Pa. Sept. 3, 1902.

А. И. Добовиць, сепр.

— Запомогу въ сумѣ \$4.00, котрой була выслана редакцію „Свободы“ роздѣли мы по 50 центовъ слѣдующимъ: Петро Крыпчикъ, Іоанъ Цѣхонъ, Осифъ Хованецъ, Юрко Стофанъ, Іоанъ Петрикъ, Яцко Посацкій, Томко Полѣпный.

Осифъ Савва секретарь.

— „Дай му въ лебъ“. Въ Борщевѣ (Галичина) латиньскій попъ, Кс. Адольфъ Вазаль, викрикувавъ зъ амвона, щоби люде до руского театру не ходили. Говоривъ вже таку проповѣдь два разы. Разъ подыбавъ сѣй księzmiо двоухъ хлопчиковъ школяричовъ, якъ йдуци дорожю, прозвоняли по руски. Оденъ бувъ Осипъ Канесевичъ Русинъ, а другій латиньскій. Звѣртаючись до латиньскаго казавъ: Ty dlaszego mówisz po rusku? Водповѣдь — „Во вѣнъ до мене говорить по руски, то и я такъ говорю“. Пытає Русина: „Ty Rusin? Вѣдп. „Такъ е!“ Звертаєсь до латиньскаго: „Daj mi w febl! — Свѣдокъ: Іванъ Бай-дюкъ. Той księzmiо такъ це сказавъ на проповѣди, и то зъ нагоды сподѣвано-го приѣзду бискупа: chodźcie do kościoła a osobliwie teraz, gdy biskup będzie bierzmował. Przychodźcie wszyscy bo to nie to, co u Rusinow! Rusini nie ludzie; kupiwszy za 2 centy oliwy, mogą wam całą parafię wysmarować. Се говоривъ публично зъ амвона. Чи не огида.

— Расы невольничества вертнулось ся зновъ до Сп. Державъ. Осъ примѣръ: Въ Шелбивилъ, Ки. увязнено муриньского волокиту, яко-гось файтера Миліона, котрый водъ року водочивъ ся безъ работы. Судія Дейвисъ засудивъ єго, на основѣ яко-гось давного, а не знесено-го доєи закона, на рокъ не-волѣ. Нещасный будо проданный черезъ шерифа на публичной ліцітаціи, наслѣдкомъ чого буде змушений буди невольникомъ своего пана черезъ цѣлый рокъ.

— Сквєрєры ошуканьця-ми. Въ повѣтѣ Лакована Па. выкрывъ повѣтвовый контролѣрь, що деякі сквєрєры подавали до суду змыслені имена спѣрныхъ сторонъ, ктрый буцѣмъ то они судили и ждали заплати за свою „работу“ окрадаючи въ сѣй способъ касу повѣта. До сихъ ошуканцѣвъ належить такожъ Олифантскій сквєрєрь Далфинъ.

— Прокуратора зъ Сонь-нокъ ва Угорщинѣ, Атаньо-во, засаджено на 8 дѣлѣхъ вѣзницѣ за злочинъ поединку. Прокураторъ принявъ за-судъ и почавъ водсиджува-ти кару. Лихій сторожъ пра-ва.

ВСЯЧИНА.

Якѣ повстали бѣлы люде!

Оденъ муриньскій попъ зъ Лу-сианы мавъ таку проповѣдь передъ численно збраними муриньци: „Браты мои! Бачили вы бѣлого човѣка? Злыи вѣтъ и проклятый! Дивуете ся пощо єго Господь сотворивъ?... Отже жъ воно такъ стало ся: Давно, давно, дуже давно тому, жила собі муриньска пара въ прекрасномъ огородѣ, въ котромъ було повно мѣлоновъ, банановъ, курячь картофелъ и вина. Бувъ се рай, а пара пасивныхъ суртурговъ — А дамъ и Ева. Мали они двоухъ сыновъ: оденъ называвъ ся Авель, а другій Канъ. И стало ся такъ, що Канъ убивъ Авеля та й сховавъ ся въ огородъ мѣжъ бурянами и кропивою. Вѣтъ надосѣлъ Господь Богъ и рече: — „Шо жъ ты драбуго здѣлавъ? Гадасѣ, що я тебе не виджу?! Вылази сейчасъ изъ кропивы!“ Выйшовъ Канъ и сказавъ: — „Ото єсьмѣ Бассе, що прикажежъ!“ — Де братъ твой Авель? — запытавъ Господь. На те Канъ побѣдѣвъ зъ страху, почавъ трагати ся, стававъ ся чирзастъ блѣднѣйшимъ, ажъ зовсѣмъ побѣлѣвъ. Такъ повставъ злыи, проклятый, бѣ-лый човѣкъ.“

Держава безъ довѣры. Одногою державою въ Европѣ яка не має державныхъ довѣры. є малесенька республика Санъ Марино. Лежить она въ середудій И-таліи и числитъ всего на всего 8000 жителей. Осъ исторія сєи державы:

Якійсь Маоинъ, родомъ зъ Дал-маци, утѣкаючи передъ гонимѣи християнъ за часѣвъ папована рим-ского цѣсаря Диоклетиана, прийшовъ до Италіи и поселивъ ся на водповѣднѣи горѣ, званѣи Пи-тано. Довкрити него почали грома-дити ся етрурійскі пастырь, воло-киты и збѣглєцѣ, а зъ ихъ оселѣ повстала маленька держава, котра прибрала опѣся назву Санъ Мари-но. И середъ многихъ-премногихъ переворотѣвъ и лихолѣтъ, що пере-лѣтали понадъ Европою, ся най-менша въ свѣтѣ держава задержала ажъ доси свою независимость. Ми-нувшого року обходила она 1600-лѣтний юбилей своего истовнава. Гарный кусеиъ касу.

Треба еще додати, що коли до-вершувано сполучена Италіи, неза-висимость малесенькой республики лишило въ спуюко. На основѣ кон-венціи зъ року 1862 вѣдновлено єи, и обєся въ р. 1872 республика Санъ Марино приняла лише про-екторатъ Италіи, а такожъ под-дала ся ихъ зарадѣи почтъ и те-леграфѣвъ. Въ єи внутрѣшній справы не сѣбѣ нѣхто мѣшати ся.

Въ улюю житя.

І. пчѣлка: — Бѣдонька, бѣ-донька — а троха недужа.
 II. пчѣлка: — Бѣзъ, бѣзъ, бѣзъ, бо не маєшъ лужа.
 I. пчѣлка: — Бѣдонька, бѣ-донька, днесъ тяжко о нихъ...
 II. пчѣлка: — Бѣзъ, бѣзъ, бѣзъ, бо... менше дурныхъ.

Где єсть?

Хто хоче шукати своихъ правъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центовъ за кожде опѣ-дженє напередъ.

Безъ вступного.

Вратство св. Иоана Хрестителя въ Monessen, Pa. буд-де принимати новыхъ членовъ въ мѣсяцъ Октобру безъ вступного. Мітангъ водбуде ся въ Недѣлю 5-го Октобра въ домі п. Йосифа Магунтича въ Monessen, Pa.

Йосифъ Магунтичъ, председатель. Алек. Горюшакъ, секретарь.

Где єсть!

Сафатъ Кожанъ родомъ зъ Заболотѣвъ, повѣта Вроды зъ Галичины а єго жена родомъ зъ Станѣславича Те-кла Шишка. Выѣхали до Америки уже буде 8. до 10. лѣтъ. Фамилія шукає єѣ зъ Станѣславича. Хтобы знавъ о нихъ най дасѣ знати на адресу.

PETRO SZYSZKA.

Northampton Co.

Siegfried, Pa. Box. 12.

NORTH AMERICA.

Попыкумъ лужа,

Петра Кавчакъ зъ Чарного. Горлицкого повѣту (Гали-чина.) Єсть въ Америцѣ 10 лѣтъ, и еже минуло 5 лѣтъ якъ остатний разъ до мене писавъ. Робивъ у майнѣ въ Eleonora Pa, Jefferson, Co. Пропу, я єго жена, дати менѣ знати где вѣтъ є, а за то дамъ \$5.00 (пять до-ларѣвъ).

Текала Кавчакъ,

17. Saratoga str. Cohoes, N. Y.

Где єсть!

Фецѣо Констанкевичъ, родомъ зъ Вишоватки въ Галичинѣ. Прийшовъ до А-мерики два роки тому на-задъ и мешкає за 7 мѣся-цѣвъ въ Waterbury, Conn. Хто бы знавъ де вѣтъ є, нехай пише на адресу:

Mrs. Anna Konstantkiewicz

North str. Waterbury, Conn. 39

Де є!

Стефанъ Попѣвчакъ, родомъ зъ Волѣ, пов. Ясло, въ Галичинѣ. Мешкає де-сь въ Скулкѣль повѣтѣ, коло Ше-пандоа, Па. Шукає єго сво-якъ Онуфєрь Клапачъ, зъ Боднарки. Хто бы знавъ о нѣмъ, або вѣтъ самъ, зво-лѣть ласкаво дати знати на адресу:

Onufier Klapacz, c/o Mytro Hurej

OLYPHANT, PA.

Шукає мѣсца.

Дякъ зъ добрымъ голо-сомъ, умѣ вести хоръ и учить діти. Близшихъ по-ясенєвъ удѣляє Редакцію „Свободы“.

Руска банкірска контора

Юрія Папы,

415 Jerome Str.,

McKEESPORT, PA.

припорукає ся братьямъ Ру-синамъ, особливно зъ Mc-Keesport-у и околиці. Пере-ссылаю грошѣ до старого краю якъ найдешевше и наискорше. Заразомъ про-даю шифкарты такъ тано, якъ нѣяка друга банкірска контора.

Спробуйте, а побачите!

Пишѣть на адресу:

Юрко Папа,

415 Jerome Str. — McKeesport, Pa.

Русины! Держѣть ся покликъ: „Своѣ до своего“!

JOHN MILLER,

— Словенско-рускій готельникъ, —

Cor. 1th & Locust st., McKeesport, Pa.

недалеко в. & О. дна.

У него достанете смачно

пиво, скавиѣ ѣдла и чесну

услугу. — Можна такожъ и

переночовати. Не сомнайте

чужахъ!

Dr. A. BACEWICZ.

4 Penn Ave. — SCRANTON, PA.

Залєкає на мѣсца всѣмъ до-

бре знаного доктора Шопласа.

Говорить по руски, словенски, поль-ски, латински и англійски.

Має такожъ свою антику.

Хоръ могутъ єго бачити въ

антикѣ мѣжъ 8 годиною рано а 7

вечерѣ.

Новий телефонъ 760.

